

90 Åring i Oppalaby!

Efter Gefle Dagblad den 28/1 1949.

Lars Hillin var med när sista björnen sköts på Oppala skog.

Polisen lär väl inte komma och ta mig, om jag talar om för er att jag var med om att skjuta en älg en julfmorgon för länge sedan?

Vi tror inte att polisen tänker klämma åt Hille sockens äldsta gårdsägare Lars Hillin i Oppalaby för den sakens skull. Och Hillin som fyller 90 år i morgon, berättar:

Det var som sagt på självaste julfmorgonen vi var nära framme i Hillevik och sköt en älg. När vi hade gjort upp den, måste vi sitta gömda vid vägkanten och vänta tills kyrkfolket hade gått förbi för att inte bli sedda. Ett par dagar senare var vi dit med tre dragkälken och drog hem köttet.

Man tog det inte så högtidligt med lagar och förordningar på den tiden. Ofta gick det ganska vilt till i byn, men någon stämning eller några efterräkningar blev det inte.

När det var fråga om giftas, skulle ju ungdomen samlas för att se bruden, och en gång hade vi två brudar i byn på samma gång. Vi gick mellan gårdarna hela natten igenom i full musik, men ingen sade något om skränet och oljudet.

Om det gällde kunde vi ha hand om rätten själva också. Här fanns en gubbe, som alltid försökte ställa till trassel för bönderna. Han gick uppe om nätterna för att spionera ut vad pojkarna hade för sig och elak mot frun sin var han också. Den var jag med om att ge ett ordentligt kok stryk en gång, ska ni veta. Jag var nästan rädd att jag tagit i för hårt. Men någon dag senare var jag ner för att vattna hästarna, och då satt han med en trasa om huvudet och hötte näven åt mig.

Harungar mitt inne i Oppalaby

Jägare har Lars Hillin varit sedan 10 årsåldern, då han strövade omkring i skogen med en liten bössa och tyckte sig vara något särdeles till karl då han kunde skjuta en hackspett.

På den tiden fanns det gott om småvilt på skogen här, säger han. Man kunde se harungar mitt inne i byn, och en höst hade jag sex stycken instängda i en låda. Hundarna jagade harungarna, se, och skällde ståndsfall, så det var bara att gå dit och plocka upp dem. Nu skjuts det inte så mycket hare i hela lille socken på ett år som jag sköt ensam under samma tid de åren. Fågel fanns det också gott om, jag gjorde täta turer till stan med tjäder och annat, gick landsvägen med en knippa fågel på ryggen och en på bröstet. Att vi sköt ganska mycket märktes inte alls på viltbeståndet. Men om det blev blidväder i februari något år, så att leken började för tidigt, och värmen sedan följdes av en köldknäpp på vårkanten, så att ungarna frös ihjäl och äggen blev förstörda, syntes det mycket väl de följande åren. Då blev det genast mindre gott om ungdjur. Nu hugger de kort alla lurviga buskar, där djuren sökte skydd för i tiden, så en kan inte undra över att det blir dåligt med jakten. Om en räv t.ex. sitter i ett fall och lurar kan han ta en hel tjäderkull utan vidare, det är ju öppet som ett golv i skogen. Men nu har älgen kommit i stället, någon sådan fanns inte i min ungdom. Ja, någon gång kunde man fa se ett enstaka djur, som kom fram ur skogen och drog iväg neråt havet. Men sedan avverkningarna började på Trödjeskogen, fick de bete och lärde sig att trivas här också.

Den sista björnen

När jag var barn bodde här en djurläkare som hette Olof Ersson, och han sköt sista björnen på Hille skog. Han sköt två skott med dubbelbössa, men björnen blev bara sårad. Nu hade han en bra hund, som stannade kvar och höll björnen, medan skytten fick springa hemm och ladda om och hämta folk, som kunde hjälpa honom.

Olof Ersson - han var förresten född i Åbyggeby - hade sex hundar, två ullhundar och fyra jakthundar. En av dem var i slagsmål med en varg en gång och klarade sig undan med livet i behåll, men en annan hund stoppade inte mot vargen. Hunden var inne i stugan och jag vet inte om vargen kom i

närheten av fönstret, men hunden blev plötsligt ilsken och ville ut och när han kom utanför dörren tog vargen honom. Så en hund gick åt den gången fast det inte blev djurläkarens.

Ett ordentligt fiskefånge

Ett ordentligt fiskefånge, har jag också varit med om i mina dar. Det var så litet vatten i Mårdängsjön ett år, så fisken gick med skallarna uppe i vattenytan. Stora svärmar, ska ni veta. Där fisken gick fram ökade vattnet med en två tre tum. Det låter som lögn men jag högg till med ljustret och fick tre braxnar på en gång. Vi tog en hel spillningskärra full med braxen som vi saltade ned och hade kvar till långt nu på vintern. Vi trodde det skulle bli slut med braxen sedan, det var ingen fara. Men nu har de dikat ut sjön, så där är mest bara ogräs. Förr var det ett fint vatten med bara en och annan vassrugg i.

Lars Hillin har sysslat med litet av varje i sina dar. Han började som dräng med 50 - 60 kronor om året i lön plus en kostym och några par strumpor. Sedan blev jag måg åt en byggmästare och hjälpte honom i arbetet, men han var alldeles för medgörlig och lät övertala sig att göra mycket arbete för alls ingen ersättning. Så jag ledsnade på timmermansknoget och blev stenhuggare i stället.

Det gick med sång och musik- det var bara att stå och hålla i ett spett och sjunga för stenarna, så gick de av sig själv.

När så cementen kom och det blev slut med stenhuggeriet, gick jag in på litet av varje. Jag hade hönsgård på senare år ett tag, ända upp till 400 höns, så nog vet jag hur det går till att ta undan ägg. Men någon stor förtjänst blev det inte, och under krigsåren började det gå riktigt uselt för det var ju stört omöjligt att skaffa foder och då slutade vi med rörelsen.

Biskötsel har jag också provat på. Nu har jag bara fem samhällen kvar, det andra har dött undan och i somras fick jag inga svärmar.

Honungen blir fin i år, tycker Lars Hillin som ännu i sommars själv skötte sina fem bisamhällen

Varför vet jag inte - kanske är gubben för gammal nu. Jäntan brukar hjälpa mig med bina ibland, men pojken som också bor här hemma vill inte gärna komma i närheten av kuporna. Han blir så "sint" när han blir stucken se!

(signatur Kim.)

[Hillebygden, Nr. 2, 2001]